RBSE

CHAPTERWISE PYQ

संस्कृत

2013 - 2025

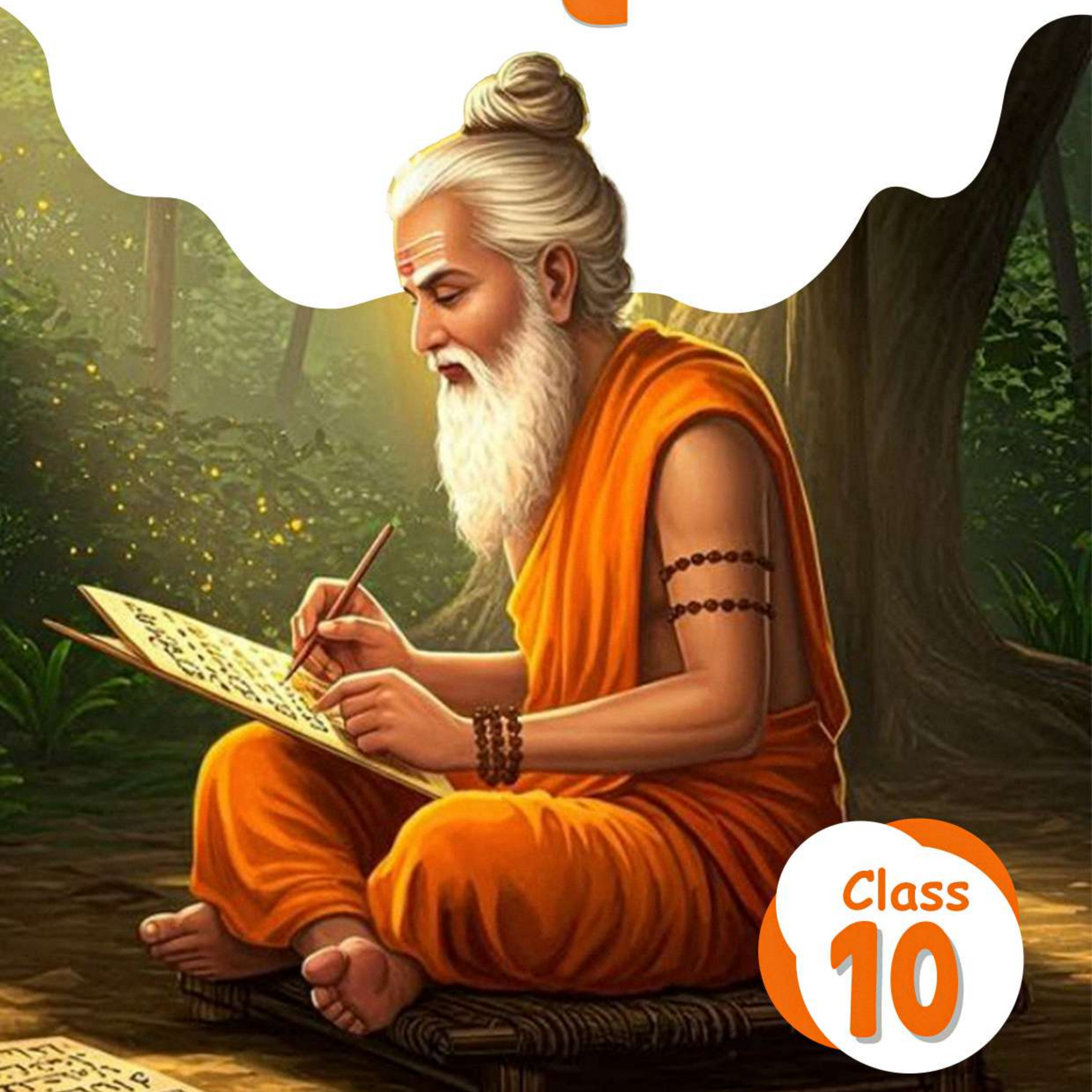

Class 10

विषय - वस्तु

अध्याय पृष्ठ संख्या

1. **अपठितावबोधनम् -- 02-10**
2. **रचनात्मकं कार्यम् -- 11-34**
   (i) पत्रलेखनम् -- 10-15
   (ii) चित्राधारितं वर्णनम् -- 15-20
   (iii) संकेताधारितं वार्तालापलेखनम् -- 21-26
   (iv) संकेताधारितम् अनुच्छेदलेखनम् --- 27-29
   (v) अनुवादकार्यम् -- 30-31
   (vi) घटनाक्रमस्य संयोजनम् -- 32-34
3. **अनुप्रयुक्त-व्याकरणम् --- 35-54**
   (i) संधि: -- 35-39
   (ii) समास: -- 39-41
   (iii) कारकाणि --- 41-44
   (iv) प्रत्यया: -- 44-46
   (v) अव्ययपदानि -- 47-50
   (vi) उपसर्गा: -- 50-51
   (vii) शब्दरूपाणि --51-52
   (viii) धातु रूपाणिः --- 52-53
   (ix) संख्याज्ञानम् -- 53-53
4. **पाठ्यपुस्तकात् गद्यांशः ---54-57**
5. **पाठ्यपुस्तकात् पद्यांशः -- 58-61**
6. **पाठ्यपुस्तकात् नाट्यांशः --- 62-65**
7. **पाठ्यपुस्तकात् प्रश्नाः --- 66-74**

अपठितावबोधनम्

1. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा एतदाधारित प्रश्नानाम् उत्तराणि यथानिर्देशं लिखत — [4M]

संसारे कस्यापि देशस्य समृद्धिः जनसंख्यानियमनेन एव सम्भवति । यदा देशे भोक्तृणां संख्या स्वल्पीयसी भवति, तदा साधनानां बहुलतया सर्वत्र सम्पत्रता दृश्यते । परन्तु यदा उपभोक्तृणां संख्या समधिका जायते, तदा साधनानां स्वल्पतया सर्वत्र अभावः अनुभूयते । जनानां मनस्सु अशान्तिः उत्पद्यते, देशस्य च अवनतिः भवति । अतः देशस्योत्रत्यै जनसंख्या-साधनयोः द्वयोः सन्तुलनम् अपेक्षितं भवति ।

(क) एकपदेन उत्तरत —

(i) देशस्य समृद्धिः केन प्रकारेण सम्भवति ?
(ii) देशस्योगत्यै कयो : द्वयो : सन्तुलनम् अपेक्षितं भवति ?

(ख) जनसंख्यावृद्ध्या देशे केषां स्वल्पतया सर्वत्र अभावः अनुभूयते ? (पूर्णवाक्येन उत्तरत)

(ग) निर्देशानुसारम् उत्तरत —

(i) 'भवति' इति पदं लोट् लकारे परिवर्त्य लिखत ।
(ii) 'देशस्योन्नत्यै' इति पदस्य सन्धि-विच्छेदं कृत्वा लिखत ।
(iii) "चेत:" इत्यस्य पदस्य पर्यायवाचिशब्दं लिखत ।
(iv) 'जनानां मनस्सु अशान्तिः उत्पद्यते' अत्र 'उत्पद्यते' पदस्य कर्तृपदं लिखत ।

(RBSE 2013)

2. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा एतदाधारित प्रश्नानामुत्तराणि यथानिर्देशं लिखत [4M]

सायंकाले अस्ताचलं प्रति गच्छन् भगवान् सूर्यः चिन्तितः अभवत् - "मयि गते सम्पूर्ण संसारः अन्धकारे निमग्नः भविष्यति । लोकानां व्यवहारः कथं चलिष्यति ? मां विना सर्वे जीवाः दुःखम् अनुभविष्यन्ति ।" तस्य एतं भावं विज्ञाय एकः लघुदीपः सविनयं निवेदितवान् - "भगवान् ! अलं चिन्तया । यद्यपि मम प्रकाशः क्षीणः तथापि जनानां सेवायाम् अहं यथाशक्तिः स्वजीवनं समर्पयिष्यामि, कार्याणि च साधयिष्यामि ।

(क) एकपदेन उत्तरत –

(i) अस्ताचलं प्रतिः गच्छन् कः चिन्तितः अभवत् ?
(ii) सूर्यं विना सर्वे जीवाः किम् अनुभविष्यन्ति ?

(ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत —

सूर्यस्य भावं विज्ञाय लघुदीपः किं निवेदितवान् ?

(ग) निर्देशानुसारम् उत्तरत —

(i) उपर्युक्त गद्यांशे 'सुखम्' इति पदस्य विलोमं किम् ?

(ii) "मां विना सर्वे जीवा:-" अत्र 'मां' इति सर्वनामपदम् कस्मै प्रयुक्तम् ?

(iii) 'लघुदीप:' अत्र विशेषणपदं किम् ?

(iv) 'जनानां सेवायाम् अहं यथाशक्ति स्वजीवनं समर्पयिष्यामि' अत्र कर्त्ता क: ?

(RBSE 2015)

3. अधोलिखितम् अपठितं गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत [4M]

गंगानदी भारतस्य पवित्रतमा नदी। यमुनानदी अपि पूज्या नदी अस्ति। सरस्वतीनदी लुप्ता अभवत् इति जनानां विश्वासः। उत्तरप्रदेशस्य प्रयागनगरम् एतासां तिसृणां नदीनां संगमे तिष्ठति। कावेरी, तुंगभद्रा, गोदावरी, नर्मदा, चर्मण्वती, कृष्णा भारतस्य प्रसिद्धाः नद्यः सन्ति। नदीनां संगमेषु अस्माकं तीर्थस्थानानि सन्ति। जनाः तासु नदीषु स्नात्वा, मन्दिराणां दर्शनं च कृत्वा हर्षम् अनुभवन्ति।

(क) एकपदेन उत्तरत-

(i) का नदी लुप्ता अभवत्?

(ii) कुत्र अस्माकं तीर्थस्थानानि सन्ति?

(ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत—

(i) प्रयागनगरं कुत्र तिष्ठति?

(ग) निर्देशानुसारम् उत्तरत-

(i) उपर्युक्त गद्यांशे 'अपूज्या' इति पदस्य विलोमपदं लिखत।

(ii) 'जनाः हर्षम् अनुभवन्ति' अस्मिन् वाक्ये कर्त्ता कः?

(iii) 'गंगानदी पवित्रतमा' इत्यत्र विशेषणपदं किम्?

(iv) 'भारतस्य नद्यः सन्ति'। अत्र क्रियापदं लिखत।

(RBSE 2016)

4. अधोलिखितं गद्यांशं पठित्वा एतदाधारितप्रश्नानाम् उत्तराणि यथानिर्देशं लिखत - [4M]

स्वस्था: छात्रा: समये उत्तिष्ठन्ति, समये निद्रां सेवन्ते, समये पटन्ति, समये क्रीडन्ति पर्यटन्ति च । ते कदापि धूम्रपानं, नाधिकं चायपानं मद्यपानं वा सेवन्ते । ते अधिकं दूरदर्शनमपि न पश्यान्ति । समयस्य सदुपयोगं कुर्वन्ति । श्रेष्ठजनसंगतौ एव निवसन्ति । एतादृशा: छात्रा एवं नीरोगा:, दीर्घजीविन:, राष्ट्रभक्ता: देशजनानुरागिणश्च भवन्ति । अत: सुस्वास्थ्यमेव जीवनस्य सर्वश्रेष्ठधनं विद्यते ।

(क) एकपदेन उत्तरत -

रचनात्मकं कार्यम्

पत्रलेखनम्

1. भवती अहमदाबाद-नगरस्य उमा नामक छात्रा अस्ति । भवत्याः सखीं प्रीतिं प्रति एकं पत्रं लिखतु यस्मिन् भवत्याः 'विद्यालये आयोजितस्य वार्षिकोत्सवस्य' वर्णनं स्यात् । [4M]
(RBSE 2013)

2. भवान् प्रत्यूषः । भवतां राजकीय आदर्श उच्चमाध्यमिक विद्यालये संस्कृत सम्भाषण शिविरम् आयोजितमासीत् । स्वानुभवान् वर्णयन् भवान् स्वमित्रं भव्यं प्रति पत्रं लिखत । [4M]
(RBSE 2015)

3. भवती रेखा। भवत्याः राजकीय-आदर्श-उच्चमाध्यमिक-विद्यालये स्वच्छतादिवसः समायोजितः आसीत्। विषयेऽस्मिन् एकं पत्रं स्वमित्रं प्रति लिखत। [4M]
(RBSE 2016)

4. भवान् सुरेन्द्रः । स्वकीयं मित्रं महावीरं प्रति एकं पत्रं लिखत यस्मिन् शैक्षिकभ्रमणस्य वर्णनं स्यात् । [4M]
(RBSE 2017)

5. भवान् राजकीय — आदर्श — उच्च माध्यमिक विद्यालय कश्चनपुरस्य दशम्याः कक्षायाः छात्रः सोमनाथः अस्ति । स्वविद्यालयस्य प्रधानाचार्याय आवश्यक कार्यवशात् पश्चदिनस्य अवकाशार्थं प्रार्थनापत्र लिखत। [4M]
(RBSE 2018)

6. भवान् राजकीयमाध्यमिक विद्यालय सुन्दर नगरस्य दशम्या कक्षायाः छात्रः नरेन्द्रः अस्ति। स्व विद्यालयस्य प्रधानाध्यापकाय अस्वास्थ्य कारणेन अवकाशार्थं प्रार्थना पत्र लिखतु। [4M]
(RBSE 2019)

7. भवान् राजकीय माध्यमिक विद्यालयः, राहोली इत्यस्य दशम्याः कक्षायाः छात्रः सुरेशः अस्ति । स्वविद्यालयस्य प्रधानाध्यापकाय भ्रातुः विवाहे उपस्थातुं दिनद्वयसस्य अवकाशार्थं प्रार्थनापत्रं लिखतु । [4M]

अथवा

भवान् विद्यालयस्य नियमित छात्र प्रमाणपत्र प्राप्ति विषये अधोलिखित पत्रं मञ्जूषासहायतया रिक्तस्थानानि पूरयित्वा लिखतु

भवन्तः, अहं, महोदयाः, मह्यं
प्रदाय, अतः, सेवायाम्, भागं

....

श्रीमन्तः प्रधानाध्यापक महोदयाः,
राजकीय माध्यमिक विद्यालयः
धौलपुरम्

(vi)____________ न रमन्ते। अत: (vii)___________ स्वच्छताया: समुचितव्यवस्थायै (viii)___________ आदिशयन्तु।

सधन्यवादम्

प्रार्थी
महेश:
बी-3/76
पुष्पविहारम्
जयनगरम्

(RBSE 2025)

चित्राधारितं वर्णनम्

1. अधः चित्रं दृष्ध्वा मञ्जूषायां प्रदत्त शब्दानां सहायतया 'पर्यावरण-प्रदूषणम्' इति विषयोपरि संस्कृते अष्टवाक्यानि लिखत [4M]

पर्यावरणम् , महानगरमध्ये, वाहनानि, धूमं मुक्चति, दूषितं, ध्वनिप्रदूषणं, वायुमण्डलं, शुचिः ।

(RBSE 2013)

10. अध: प्रदत्तचित्रद्दष्ट्वा मञ्जूषाया: प्रदत्तशब्दानामहायतया संक्तेन अश्र-वाक्यार्यानिर्माय लिखन।

रेलस्थानकम्, रेलयानम्, यात्रिण: आरोहन्ति, अवरोहन्ति, गच्छन्ति, आगच्छन्ति, उपविशन्ति। [4M

(RBSE 2025)

BOARD ZONE

TELEGRAM YOUTUBE WEBSITE

अनुप्रयुक्त-व्याकरणम्

संधिः

1. अधोलिखित पदेषु सन्धिविच्छेदं अथवा सन्धिं कृत्वा सन्धेः नामापि लिखत - [3M]
   (i) द्वौ + एव
   (ii) दिग्गजः
   (iii) यशोदा ।

(RBSE 2013)

2. अधोलिखितेषु पदेषु सन्धिविच्छेदं अथवा सन्धिं कृत्वा सन्धेः नामापि लिखत - [3M]
   (i) जगत् + ईशः
   (ii) मनोहरः
   (iii) एकैकः ।

(RBSE 2015)

3. अधोलिखितेषु पदेषु सन्धिविच्छेदम् अथवा सन्धिं कृत्वा सन्धेः नामानि लिखत- [3M]
   (i) प्रति + आगच्छति।
   (ii) मनोरथः
   (iii) वाक् + ईशः

(RBSE 2016)

4. अधोलिखितेषु पदेषु सन्धि-विच्छेदम् अथवा सन्धिं कृत्वा सन्धेः नामापि लिखत - [3M]
   (i) यथा + इच्छम्
   (ii) प्रियं वद
   (iii) यशोगानम्

(RBSE 2017)

5. अधोलिखितपदयोः सन्धिविच्छेदं कृत्वा सन्धेः नामापि लिखत - [2M]
   (i) स्वागतम्
   (ii) दिग्जः

(RBSE 2018)

6. अधोलिखितपदयोः सन्धिं कृत्वा सन्धेः नामापि लिखत - [2M]
   (i) पो + अनः
   (ii) रामः + च

(RBSE 2018)

4. (i) "अन्वधावत्" इत्यत्र पदे क: उपसर्ग: ? [1M]

अ) अन्व

ब) उप

स) आङ्

द) अनु

(ii) 'निस्सरन्ती' इत्यत्र उपसर्ग शब्दज्च पृथक् कृत्वा लिखत - [1M]

अ) निर् + सरन्ती

ब) नि: + सरन्ती

स) निस्स + रन्ती

द) निस् + सरन्ती

(RBSE 2025)

शब्दरूपाणि

1. (अ) समुचितविभक्तिप्रयोगेण रिक्तस्थानं पूरयत - [2M]

(i) शिक्षक: ………… सह गीतं गायति । (छात्रशब्द:)

(ii) पिता …………क्रुध्यति । (पुत्रशब्द:)

(ब) कोष्ठके प्रदत्तशब्दस्य समुचितं रूपं निर्माय रिक्तस्थानं पूरयत - [2M]

(i) …………भक्ति: रोचते। (हरि)

(ii) ………. अभित: छात्रा: सन्ति। (गुरु)

(RBSE 2022)

2. कोष्ठ केषु प्रदत्तेषु पदेषु यथानिर्दिष्टां विभक्तिं प्रयुज्य रिक्तस्थानानि पूरयत - [2M]

(i) ………… यमलौ। (अस्मद् शब्दस्य प्रथमा-द्विवचनम्)

(ii) ………… नम:। (गुरु शब्दस्य चतुर्थी-एकवचनम्)

(RBSE 2023)

3. निर्देशानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत – [2M]

(i) ………… नाम किम् ? (युष्मद् - शब्दस्य षष्ठीविभक्ति - एकवचनम्)

(ii) …………स्वस्ति। (छात्र-शब्दस्य चतुर्थीविभक्ति - एकवचनम्)

(RBSE 2024)

B O A R D Z O N E

पाठ्यपुस्तकात् गद्यांशः

1. अधोलिखितस्य गद्यांशस्य सप्रसंगं हिन्दीभाषायाम् अनुवादं कुरुत - [3M]

पदातिक्रमेण संचलन् सायं समयेऽप्यसौ गन्तव्याद् दूरे आसीत् । 'निशान्धकारे प्रसृते विजने प्रदेशे पदयात्रा न शुभावहा', एवं विचार्य स पार्श्वस्थिते ग्रामे रात्रिनिवासं कर्तुं कश्चिद् गृहस्थमुपागतः। करुणापरो गृही तस्मै आश्रयं प्रायच्छत् ।

अथवा

"भो वासव! पुत्रस्य दैन्यं दृष्ट्वा अहं रोदिमि। सः दीन इति जानन्नपि कृषकः तं बहुधा पीडयति। सः कृच्छ्रेण भारमुद्वहति । इतरमिव धुरं वोढुं सः न शक्नोति । एतत् भवान् पश्यति न? इति प्रत्यवोचत् ।

(RBSE 2022)

2. 'बुद्धिर्बलवती सदा' इति कथायाः सारं हिन्दीभाषायां लिखत। [2M]

(RBSE 2022, 2023)

3. अधोलिखितस्य पठितगद्यांशस्य हिन्दी भाषायां सप्रसंगम् अनुवादं लिखत - [4M]

वनस्य दृश्यं समीपे एवैका नदी वहति । एकः सिंहः सुखेन विश्राम्यति, तदैव एकः वानरः आगत्य तस्य पुच्छं धुनाति । क्रुद्धः सिंहः तं प्रहर्तुमिच्छति परं वानरस्तु कूर्दित्वा वृक्षमारुढः। तदैव अन्यस्मात् वृक्षात् अपरः वानरः सिंहस्य कर्णमाकृष्य पुनः वृक्षोपरि आरोहति।

अथवा

भूमौ पतितं स्वपुत्रं दृष्ट्वा सर्वधेनूनां मातुः सुरभेः नेत्राभ्यामश्रूणि आविरासन् । सुरभेरिमामवस्थां दृष्ट्वा सुराधिपः तामपृच्छत् -
"अयि शुभे ! किमेवं रोदिषि?"
"'भो वासव! पुत्रस्य दैन्यं दृष्ट्वा अहं रोदिमि।"

(RBSE 2023)

4. "जननी तुल्य वत्सला" इति पाठसारं हिन्दीभाषायां लिखंत। [2M]

(RBSE 2024)

5. अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा एतदाधारितर्प्रश्नानाम् उत्तराणि यथानिर्देशं लिखत। [4M]

यद्यपि दैवः प्रकोपो भूकम्पो नाम, तस्योपशमनस्य न कोऽपि स्थिरोपायो दृश्यते । प्रकृतिसमक्षमद्यापि विज्ञानगर्वितो मानवः वामनकल्प एव, तथापि भूकम्परहस्यज्ञाः कथयन्ति यत् बहुभूमिकभवननिर्माण न करणीयम् । तटबन्धं निर्माय बृहन्मात्रं नदीजलमपि नैकस्मिन् स्थले पुञ्जीकरणीयम् अन्यथा असन्तुलन वशादभूकम्पः सम्भवति । वस्तुतः शान्तानि एव पञ्चतत्त्वानि क्षितिजलपावकसमीरगगनानि भूतलस्य योगक्षेमाभ्यां कल्पन्ते। अशान्तानि खलु तान्येव महाविनाशम् उपस्थापयन्ति।

(क) एकपदेन उत्तरं लिखत। [1]

(i) किं नाम भूकम्पः ?

(ii) कीदृशः मानवः वामनकल्पः ?

(ख) पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत। [2]

(i) पञ्चतत्त्वानि कानि ?

(ii) भूकम्पविशेषज्ञाः किं कथयन्ति ?

(ग) यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत। [1]

(i) "अशान्तानि महाविनाशम् उपस्थापयन्ति" इत्यत्र कर्तृपदं लिखत।

(ii) "भूकम्पः सम्भवति" इत्यत्र क्रियापदं लिखत।

अथवा

वनस्य दृश्यं समीपे एवैका नदी वहति। एकः सिंहः सुखेन विश्राम्यति, तदैव एकः वानरः आगत्य तस्य पुच्छं धुनाति । क्रुद्धः सिंहः तं प्रहर्तुमिच्छति पर वानरस्तु कूर्दित्वा वृक्षमारूढः। तदैव अन्यस्मात् वृक्षात् अपरः वानरः सिंहस्य कर्णमाकृष्य पुनः वृक्षोपरि आरोहति । एवमेव वानराः वारं-वारं सिंह तुदन्ति। 'विविधाः पक्षिणः अपि सिंहस्य एतादृशीं दशां दृष्ट्वा हर्षमिश्रितं कलरवं कुर्वन्ति।

(क) एकपदेन उत्तरं लिखत। [1M]

(i) कः सुखेन विश्राम्यति ?

(ii) वनस्य दृश्यं समीपे का वहति ?

(ख) पूर्णवाक्येन उत्तर लिखत। [2M]

(i) के सिंहं तुदन्ति ?

(ii) कः पुच्छं धुनाति ?

(ग) यथानिर्देशम् उत्तरं लिखत। [1M]

(i) "हर्षमिश्रितं कलरवम्" इत्यत्र विशेषणपदं लिखत।

(ii) "वानरः वृक्षोपरि आरोहति' इत्यत्र क्रियापदं लिखत।

(RBSE 2024)

9. अधोलिखितपाठ्यो: कस्यचिदेकस्य पाठसारं हिन्दीभाषायां लिखत।

i) शिशुलालनम्

ii) भूकम्पविभीषिका।

(RBSE 2025)

10. अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा एतदाधारितप्रश्नानाम् उत्तराणि यथानिर्देशं लिखत।

कश्चित् कृषकः बलीवर्दाभ्यां क्षेत्रकर्षणं कुर्वन्नासीत्। तयोः बलीवर्दयोः एकः शरीरेण दुर्बलः जवेन गन्तुमशक्तश्चासीत्। अतः कृषकः तं दुर्बलम् वृषभं तोदनेन नुदन् अवर्तत। सः ऋषभः हलमूढ्वा गन्तुमशक्तः क्षेत्रे पपात। क्रुद्धः कृषीवलः तमुत्थापयितुं बहुवारं यत्नमकरोत्। तथापि वृषः नोत्थितः।

क) एकपदेन उत्तरत – [1M]

कृषकः किं कुर्वन्नासीत् ?

ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत – [2M]

वृषभः कुत्र पपात ?

ग) भाषिककार्यम् – [2M]

i) "कश्चित् कृषकः" इत्यत्र विशेषणपदं किम् ?

ii) "क्रुद्धः कृषीवलः तमुत्थापयितुं बहुवारं यत्नमकरोत्।" इत्यत्र क्रियापदं किम् ?

अथवा

अग्रिमे दिने स आरक्षी चौर्याभियोगे तं न्यायालयं नीतवान्। न्यायाधीशो बंकिमचन्द्रः उभाभ्यां पृथक्-पृथक् विवरणं श्रुतवान्। सर्वं वृत्तमवगत्य स तं निर्दोषम् अमन्यत् आरक्षिणं च दोषभाजनम् किन्तु प्रमाणाभावात् स निर्णेतु नाशक्नोत्। ततोऽसौ तौ अग्रिमे दिने उपस्थातुम् आदिष्टवान्। अन्येद्युः तौ न्यायालये स्व-स्व-पक्षं पुनः स्थापितवन्तौ।

क) एकपदेन उत्तरत – [1M]

न्यायाधीशस्य नाम किमासीत् ?

B O A R D Z O N E

ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत – [2M]

न्यायाधीशः किमर्थं निर्णेतुं नाशक्नोत् ?

ग) भाषिककार्यम् – [2M]

i) "सर्वं वृत्तम् अवगत्य स तं निर्दोषम् अमन्यत्।" इत्यत्र सर्वनामपदं किम् ?

ii) "अग्रिमे दिने उपस्थातुम् आदिष्टवान्।" इत्यत्र कर्तृपदं किम् ?

(RBSE 2025)

BOARD ZONE

TELEGRAM YOUTUBE WEBSITE

पाठ्यपुस्तकात् पद्यांश:

1. अधोलिखितस्य पद्यांशस्य संस्कृतभाषायां भावार्थं लिखत - [2M]

अमन्त्रमक्षरं नास्ति, नास्ति मूलमनौषधम् ।
अयोग्य: पुरुष: नास्ति, योजकस्तत्र दुर्लभ:।

(RBSE 2022)

2. अधोलिखितस्य पद्यांशस्य सप्रसङ्ग हिन्दी भाषायाम् अनुवादं लिखत - [3M]

गुणी गुणं वेत्ति न वेत्ति निर्गुणो,

बली बलं वेत्ति न वेत्ति निर्बल:।

पिको वसन्तस्य गुणं न वायस:,

करी च सिंहस्य बलं न मूषक: ॥

अथवा

हरिततरूणां ललितलतानां माला रमणीया।

कुसुमावलि: समीरचालिता स्यान्मे वरणीया ।।

नवमालिका रसालं मिलिता रुचिरं संगमनम् ।

शुचि.....................II

(RBSE 2022)

3. अधोलिखितस्य पद्यांशस्य संस्कृते भावार्थ: लेखनीय: - [2M]

कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति शतशकटीयानम् ।
वाष्पयानमाला संधावति वितरन्ती ध्वानम् ॥

(RBSE 2023)

4. अधोलिखितस्य पठितपद्यांशस्य हिन्दीभाषायां सप्रसंगम् अनुवादं लिखत [4M]

अवक्रता यथा चिन्ते तथा वाचि भवेद् यदि ।
तदेवाहु: महात्मान: समत्वमिति तथ्यत:।

BOARD ZONE

RBSE
Chapterwise PYQ
Printed Copy

FREE SHIPPING Order Now

92167-65400